

„Porozmawiajmy o Krowodrzy” - zaproszenie na spotkanie

2024-10-03

„Wisła, Młynówka i jej dopływy. Biografie rzek” - to tytuł najbliższego spotkania z cyklu „Porozmawiajmy o Krowodrzy”. Gośćmi spotkania, które odbędzie się dziś, 3 października, w Muzeum Krakowa - oddziale Ulica Pomorska, będą prof. Andrzej Chwalba i Michał Niezabitowski.

Na spotkaniu zostanie omówione znaczenie rzeki Wisły i innych rzek, które związane są z dziejami Krakowa. Szczególnie zostanie położony akcent na przedstawienie wpływu sztucznego koryta rzeki Rudawy, tzw. Młynówki Królewskiej na historię terenów znajdujących się na terenie dzisiejszej dzielnicy Krowodrza.

Gośćmi spotkania będą:

- prof. Andrzej Chwalba – historyk, wybitny znawca XIX i XX wieku, autor wielu prac poświęconych dziejom Krakowa, a także książki „Wisła. Biografia rzeki”
- Michał Niezabitowski – dyrektor Muzeum Krakowa

Początek spotkania o godz. 18.00. Wstęp bezpłatny.

A tak o wydarzeniu piszą jego organizatorzy:

Nawiedzający właśnie dorzecze Odry kataklizm po raz kolejny uświadamia rolę, jaką w naszym życiu odgrywają rzeki, szeroko pojęta gospodarka wodna, i jak bywają nieobliczalne, mimo odrobienia lekcji z powodzi stulecia w roku 1997. Stąd zaplanowane jeszcze przed wakacjami spotkanie nie będzie czysto refleksyjne.

Rzeki, będące dziś w powszechnej (lecz czy słusznej?) opinii głównie źródłem zagrożeń, generowały wieki temu przede wszystkim rozmaite szanse rozwojowe. Najtańszy i najbezpieczniejszy transport. Wzdłuż ich brzegów powstały potężne do dziś miasta. O ile większość rzecznych portów i łączących je szlaków z biegiem lat traci swoje znaczenie, a zasadność budowy nowych konektorów między rzekami jest przedmiotem sporu, o tyle transport morski, zwłaszcza tzw. Ocean Światowy, jest podstawą gospodarczej wymiany. Rzeki zachowują przy tym swoje funkcje obronne, adekwatne do trudności ich sforsowania.

Dostarczały pożywienia i ułatwiały nawadnianie pól. Zasilały wodne młyny (stąd np. nazwa rzeki Młynówka, rozgraniczającej historyczną Krowodrzę i Nową Wieś. Oferują też nierzadko rekreację. Są miejscem spotkań, symbolem łączącym ludzi mieszkających nad ich brzegami i, oczywiście, źródłem wody pitnej.

Profesor Andrzej Chwalba jest autorem biografii rzeki Wisły, którą, rzecz jasna, tworzą dopływy (Wydawnictwo Literackie, 2023). Dotychczas termin „biografia” zarezerwowany był dla osób, rzeka jednak też ma swoje życie i doświadcza przemian. Z żywej recepcji tej książki wynika potrzeba dalszego pogłębienia refleksji także i nad obecną rolą rzek. Jak wygląda ich dzisiejszy potencjał? Regulować czy deregulować? Stawiać na generowanie zielonej energii, czy eksponować ich rolę w ekosystemie? Ile działek, miast pod zabudowę, poświęcać na obszary buforowe i zbiorniki wyrównawcze? Czy można wszystkie wymienione dotychczas funkcje pogodzić? Czy możliwy jest kompromis, gdy spieramy się dosłownie o wszystko?

Jakie powinno być kolejne „muzeum rzeki”, gdyby takowe miało szansę powstać? Czy punktem wyjścia byłoby Muzeum Wisły w Tczewie, Muzeum Warty, skansen Pilicy, czy też prezentację należałoby stworzyć zupełnie od nowa? Jakie niewykorzystane możliwości tkwią w rzekach przepływających przez Kraków? Czy narracja mikroojczyzn może toczyć się wokół dopływów rzek o znaczeniu ogólnokrajowym? Czy lokalna sława Młynówki, utrwalona nazwą parku linearnego, ma swoje odpowiedniki w innych częściach miasta i jego okolicach?

Muzeum Krakowa niesie historię mieszkańców. Odkrywa i tworzy jego kolejne narracje. Rzeka jest jednym z wyzwań Krakowa, stąd obecność dyrektora Michała Niezabitowskiego. Muzeum pogłębia wiedzę o przeszłości, niekiedy ją rewidując. Jest także sprawcą debaty o przyszłości, w tym nad koegzystencją z krakowskimi rzekami. Coraz wnikliwiej dostrzegamy ich obecność.